

Analyse | kraka

20. oktober 2015

Dagpengekommissionens udspil: Finansiering af manglende karensdage ved reduktion i dimittendsats

Af *Andreas Mølgaard*

Dagpengekommissionen har netop fremlagt deres samlede anbefalinger til et nyt dagpengesystem. Ét af de væsentligste finansieringsforslag til det nye dagpengesystem er en indførelse af to karensdage hver tredje måned, dvs. otte karensdage årligt. En dagpengemodtager kan slippe for karensdagene ved at være i beskæftigelse i mindst 3 uger inden for de forudgående tre måneder. Fagbevægelsen mener dog kun, at der bør være tre karensdage. I dette notat ses der nærmere på, hvordan en lavere dimittendsats kan anvendes som finansieringskilde til et lavere antal karensdage.

- I forhold til Dagpengekommissionens forslag vil der mangle knap 600 mio. kr. i finansiering, og beskæftigelseseffekten reduceres med godt 1.700 personer, hvis der indføres tre karensdage frem for de foreslåede otte.
- Dagpengekommissionen foreslår at dimittendsatsen reduceres fra de nuværende 82 pct. af dagpengesatsen til 78 pct. Reduceres denne med yderligere 7,7 pct.-point, vil det reducere finansieringsbehovet med knap 600 mio. kr. og forøge arbejdsudbuddet med ca. 1.800 personer. Det er således muligt at reducere dimittendsatsen og derved neutralisere effekten af tre frem for otte karensdage på såvel offentlige finanser som på arbejdsudbud.
- For dimittenden vil det betyde en reduktion i det månedlige rådighedsbeløb på godt 1.300 kr. i forhold til i dag. Rådighedsbeløbet ved en yderligere reduktion i dimittendsatsen vil dog stadig ligge betydeligt over rådighedsbeløbet for en kontanthjælpsmodtager og en SU-modtager. Med dette sammenligningsgrundlag fremstår en dimittendsats på godt 70 pct. fortsat generøs.

Kontakt

Vicedirektør
Jens Hauch
Tlf. 3140 7715
E-mail jeh@kraka.org

1. Dimittendsats er en mulig finansieringskilde

Karensdage er en central finansieringskilde i det nye dagpengesystem

Et af de politiske stridspunkter i kølvandet på Dagpengekommissionens rapport bliver antallet af karensdage i det kommende dagpengesystem. Dagpengekommissionen foreslår, at der, som en del af finansieringen, indføres to karensdage hver tredje måned svarende til 8 karensdage om året. Karensdagene kan dog undgås, hvis dagpengemodtageren i gennemsnit arbejder mindst en uge hver måned. Forslaget har til hensigt, at tilskynde dagpengemodtagerne til at søge og tage kortvarig beskæftigelse gennem dagpengeperioden. Dagpengekommissionen ønsker, bl.a. med dette forslag, at adressere problemerne omkring irrationel adfærd. Disse mulige adfærdseffekter kan dog ikke kvantificeres, men Dagpengekommissionen vurderer, at effekterne har en større positiv virkning på beskæftigelsen og de offentlige finanser, end dagpengemodellen tilsiger.

Ifølge Dagpengekommissionen giver indførelsen af karensdage en besparelse på 890 mio. kr. og et øget arbejdsudbud på 2.760 personer, jf. Tabel 1.¹ En indførelse af karensdage er derfor en central finansieringskilde i Dagpengekommissionens forslag til et nyt dagpengesystem.

Finansieringsbehovet øges med 600 mio. kr. ved tre karensdage

LO og FTF foreslår i stedet én karensdag hver fjerde måned svarende til 3 karensdage om året. I forhold til Dagpengekommissionens forslag vil der, med en indførelse af tre karensdage frem for otte, mangle knap 600 mio. kr. i finansiering, og beskæftigelseseffekten vil reduceres med omkring 1.700 personer.

Dimittendsatsen er en anden finansieringskilde

Hvis man ønsker, at finde finansieringen af de manglende karensdage inden for dagpengesystemet, kan en mulighed være at skære yderligere i dimittendsatsen. I Dagpengekommissionens forslag reduceres satsen for dimittender fra 82 pct. til 78 pct. af dagpengemaximum. Dette giver en besparelse på 290 mio. kr. og en beskæftigelseseffekt på 940 personer.²

En yderligere reduktion neutraliserer effekten

En reduktion af dimittendsatsen med yderligere 7,7 pct.-point skønnes at give en besparelse på knap 600 mio. kr., og kan derfor finansiere det lavere antal karensdage, jf. Tabel 1. Den lavere beskæftigelseseffekt skønnes ligeledes neutraliseret ved en yderligere reduktion i dimittendsatsen.

¹ Et groft skøn er, at det giver en besparelse på 111 mio. kr., og at beskæftigelsen øges med 345 personer ved at indføre én karensdag.

² Et groft skøn for effekten af at sænke dimittendsatsen med én pct.point er, at det giver en besparelse på knap 73 mio. kr. og en beskæftigelseseffekt på 235 personer.

Tabel 1 Sammenhæng mellem et lavere antal karensdage og en yderligere reduktion i dimittendsatsen.

	Merudgift	Beskæftigelseeffekt	Effekt pr. karensdag	
	Mio. kr.	Antal personer	Mio. kr.	Antal personer
8 karensdage om året	-890	2.760	-111	345
3 karensdage om året	-334	1.035	-111	345
Forskel	556	-1.725		
	Merudgift, mio. kr.	Beskæftigelseeffekt	Effekt pr. pct-point	
	Mio. kr.	Antal personer	Mio. kr.	Antal personer
Reduktion i dimittendsats til 78 pct.	-290	940	-73	235

<i>Finansiering af manglede karensdage ved reduktion i dimittendsats</i>				
	Merudgift	Beskæftigelseeffekt		
	Mio. kr.	Antal personer		
Reduktion i dimittendsats med yderligere 7,7 pct.point	-556	1.803		

Anm.: Sammenhængen mellem antal karensdage og effekten på de offentlige finanser (merudgift) og beskæftigelsen antages at være lineær. Tallene i tabellen er afrundede.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Dagpengekommissionens samlede anbefalinger.

Rådighedsbeløbet reduceres med 1.300 kr.

For en dagpengemodtager på dimittendsats, og uden børn, vil det månedlige rådighedsbeløb reduceres med godt 1.300 kr., sammenlignet med de gældende regler, hvis dimittendsatsen sænkes med yderligere 7,7 pct.-point i forhold til Dagpengekommissionens forslag, jf. Tabel 2. Dagpengekommissionens forslag reducerer det månedlige rådighedsbeløb med knap 450 kr. i forhold til gældende regler.

Tabel 2 Ændring i det månedlige rådighedsbeløb ved reduktion i dimittendsats for en enlig dagpengemodtager uden børn.

	Gældende regler	Dagpengekommissionens forslag	Yderligere reduktion
	----- Kroner -----		
Dimittendsats	82 pct.	78 pct.	70.3 pct
Dagpenge	14.690	13.975	12.588
Rådighedsbeløb	5.309	4.865	4.003
Ændring i rådighedsbeløb		-444	-1.306

Anm.: Rådighedsbeløbet er beregnet på årsbasis, men vist på månedsbasis. I beregningen er det antaget at dimittenden får dagpenge et helt år, og ikke er omfattet af nogen karens måned. Det er antaget, at dimittenden er under 30 år. Rådighedsbeløbet er efter skat, husleje, udgifter til el, vand og varme, a-kasse og fagforening er betalt. Udgifter til husleje, a-kasse og fagforening følger antagelserne i familietyppemodellen (jf. familietype 171: Enlig dagpengemodtager uden børn). Udgifter til husleje, vand, el og varme følger Beskæftigelsesministeriets standardantagelser for en enlig uden børn.

Kilde: Egne beregninger med anvendelse af Skatteministeriets familietyppemodell (august 2015)

Det er dog højere end SU og kontanthjælp

Under tilsvarende beregningsforudsætninger er det månedlige rådighedsbeløb for en kon-tanthjælpsmodtager knap 700 kr., jf. Tabel 3. Under tilsvarende forudsætninger er rådighedsbeløbet på SU 630 kr. Med dette sammenligningsgrundlag fremstår dimittendsatsen således fortsat generøs.

Tabel 3 Månedligt rådighedsbeløb for en kontanthjælpsmodtager under 30 år eller studerende på SU.

	Kontanthjælp	SU
	----- Kroner -----	
Kontanthjælp/SU	6.992	5.903
Rådighedsbeløb	676	630

Anm.: Rådighedsbeløbet er beregnet på årsbasis, men vist på månedsbasis. Rådighedsbeløbet er efter skat, husleje, udgifter til el, vand og varme, a-kasse og fagforening er betalt. Udgifter til husleje, a-kasse, fagforening, vand, varme og el følger antagelserne i Tabel 2. Det er dog antaget, at vedkommende ikke er medlem af en a-kasse eller fagforening, når denne er på SU.

Kilde: Egne beregninger med anvendelse af Skatteministeriets familietypermodel (august 2015)